

Sygn. akt IX U 890/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Konieczna
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 r. w Rybniku

sprawy z odwołania I. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania I. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 18 marca 2014 r. Znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...). mężu S. A. (A.)

od dnia(...). do (...).

Sędzia

Sygn. akt IXU 890/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18.03.2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonej I. A. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu, bo ubezpieczona nie spełniła warunków prawa do tego świadczenia z art.70 ustawy

o emeryturach i rentach z FUS w sytuacji, gdy Komisja Lekarska ZUS stwierdziła, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od dnia(...). do (...)

a zatem niezdolność do pracy powstała później niż w ciągu 5 lat od zgonu męża i zaprzestania wychowywania dziecka.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany przez przyznanie prawa do świadczenia, kwestionując ocenę stanu zdrowia dokonaną w toku postępowania przed organem rentowym.

W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczona podniosła, iż w 2009r. miała usuwane mięśniaki macicy, lecz po tej operacji dolegliwości nie zniknęły. Z uwagi na fakt,

że ze względu na stan zdrowia trudno jej było wykonywać pracę, w 2011r. wzięła urlop bezpłatny. Potem również zaczęła się leczyć psychiatrycznie. W 2013r. stwierdzono u niej mięsaka jajnika i rak trzonu macicy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona I. A. urodziła się w dniu (...)

Do marca 2007r., to jest do ukończenia przez córkę M. A.

(ur. (...)) 18 lat, była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) mężu S. A..

W dniu 21.01.2013r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej ze względu na stan zdrowia.

Orzeczeniem z dnia 22.03.2013r. Komisja Lekarska ZUS po rozpoznaniu

u ubezpieczonej nerwicy sytuacyjnej w wywiadzie i bólów kręgosłupa w wywiadzie

stwierdziła, iż nie jest ona niezdolna do pracy.

Orzeczenie to stało się podstawą wydania decyzji z dnia 28.03.2013r., którą organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do świadczenia.

Od decyzji tej ubezpieczona wniosła odwołanie.

W rozpoznaniu tego odwołania tut. Sąd postanowieniem z dnia 03.12.2013r.

w sprawie o sygn. akt IXU 907/13 uchylił zaskarżoną w tamt. postępowaniu decyzję z dnia 28.03.2013r., przekazał sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umorzył postępowanie w sprawie.

W toku tego postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu:

- psychiatrii lek.med. B. D. oraz lek.med. A. W., którzy

po rozpoznaniu u ubezpieczonej zaburzeń depresyjno lękowych (zaburzeń

neurastenicznych) nie stwierdzili u ubezpieczonej niezdolności do pracy,

- onkologii dr n.med. B. P., który stwierdził, iż ubezpieczona po leczeniu skojarzonym z powodu raka gruczołowego i mięsaka podścieliska (operacja w dniu 27.05.2013r.) jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 01.05.2013r. na okres dwóch lat.

Sąd uznał, iż przeprowadzenie operacji ginekologicznej jw. w dniu 27.03.2013r.

i stwierdzenie u ubezpieczonej choroby nowotworowej stanowi o nowej okoliczności dotyczącej stanu zdrowia ubezpieczonej, w rozumieniu art.477(14)§4 k.p.c. i uzasadnia orzeczenie jak w postanowieniu z dnia 03.12.2013r. (jw.), po myśli powołanego przepisu.

Postanowienie to uprawomocniło się, gdy żadna ze stron go nie kwestionowała.

Ponownie rozpoznając sprawę organ rentowy skierował ubezpieczoną do lekarza orzecznika, który w orzeczeniu z dnia 07.02.2014r. po rozpoznaniu u ubezpieczonej: raka trzonu macicy, ogniska mięsaka jajnika prawego, stanu po leczeniu operacyjnym, radio

i brachyterapii, nerwicy sytuacyjnej w wywiadzie oraz bólów kręgosłupa w wywiadzie stwierdził, iż jest ona częściowo niezdolna do pracy od dnia 01.05.2013r. do dnia 31.05.2015r.

Stanowisko niniejsze podzieliła Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 07.03.2014r.

Orzeczenie to stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 18.03.2014r.

Ubezpieczona posiada wykształcenie średnie zawodowe, ostatnio, to jest od 1995r, pracowała jako intendentka.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz akt tut. Sądu o sygn. IXU 907/13 jako okoliczności bezsporne, bo jednoznacznie wynikające z tych dowodów

i nie kwestionowane przez strony.

Ubezpieczona z przyczyn onkologicznych jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31.05.2015r. Częściowa niezdolność istniała przed dniem 26.03.2012r.

U badanej na wiosnę 2013r. rozpoznano guz w obrębie narządów rodnych, w maju 2013r. usunięto operacyjnie macicę z przydatkami, a w badaniu histopatologicznym stwierdzono rak trzonu macicy, mięsak podścieliskowy w kanale szyjki macicy i torbiele jajników. Przeprowadzono zabieg chirurgiczny i radioterapię, którą zakończono we wrześniu 2013r.

Rak trzonu macicy należy do nowotworów o powolnej dynamice, a za czynniki niekorzystne rokowniczo uznaje się zajęcie rogu trzonu i więcej niż połowę grubości ściany.

Drugi nowotwór stwierdzony mikroskopowo w obrębie szyjki macicy rozwijał się najpewniej na bazie mięśniaka gładkokomórkowego, który nie został doszczętnie usunięty przy zabiegu w grudniu 2008r., proces ten musiał się więc toczyć nadal przy skąpych objawach klinicznych.

Badana odczuwała bóle okolicy lędźwiowej i zaburzenia mikeyjne, które łagodzone środkami przeciwbólowymi i przeciwzapalnymi, nie ustalając dokładnie

ich przyczyny.

Dowód: opinia biegłego sądowego specjalisty onkologa dr n.med. S. S. (1) k.17 – 19 akt.

Ubezpieczona z przyczyn onkologicznych jest częściowo niezdolna do pracy od dnia 01.05.2013r. na okres dwóch lat.

Badana jest po leczeniu skojarzonym z powodu raka gruczołowego i mięsaka podścieliska w trzonie macicy o niskim stopniu złośliwości G1. Zastosowano leczenie operacyjne i pooperacyjną radioterapię. W badaniach kontrolnych jeden rok po leczeniu onkologicznym bez nawrotu choroby nowotworowej. W 2009r. leczenie z powodu mięśniaka trzonu macicy. Po czterech latach rozpoznano jednocześnie raka i mięsaka trzonu macicy, co nie powoduje uznanie ubezpieczonej za niezdolną do pracy całkowicie lub częściowo przed dniem 26.03.2012r. Ubezpieczona nie miała zaburzeń funkcji organizmu, które by uzasadniały uznanie niezdolności do pracy po zabiegu w 2009r.

Przyczyną leczenia uzupełniającego – radioterapii w 2013r. był rak trzonu macicy, a nie mięsak, którego leczeniem wystarczającym jest samodzielny zabieg operacyjny.

Dowód: opinia biegłego sądowego specjalisty onkologa – radioterapeuty dr n.med. B. P. k.42 – 43 akt.

Ubezpieczona z przyczyn ginekologicznych jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 31.05.2015r., a niezdolność ta powstała przed dniem 26.03.2012r.

Początkiem niezdolności do pracy w chorobie nowotworowej nie musi być rozpoznanie histopatologiczne, lecz pojawienie się dolegliwości, które uniemożliwiają pracę – w przypadku ubezpieczonej data 01.05.2013r. nie jest datą potwierdzenia histopatologicznego ani z pewnością pierwszych objawów choroby.

Biologia raka gruczołowego endometrium, który rozwija się stosunkowo długo,

a objawy w początkowej fazie mogą być niepozorne np. obfitsze miesiączki, plamienia, krwawienia niecykliczne, poboiewania dołem brzucha, poboiewania okolicy krzyżowej,

do których kobieta nie przykłada większej uwagi.

W przypadku badanej takie objawy miały miejsce w grudniu 2009r. i nie ma żadnej pewności o prawidłowości błony śluzowej, gdy analizując wynik badania histopatologicznego z zabiegu brak jest rozpoznania histopatologicznego z błony śluzowej macicy. Wtedy też badana po raz pierwszy była niezdolna do pracy z powodu dolegliwości i hospitalizacji. Nadto badana w każdym wywiadzie zwracała uwagę na występowanie poboiewań okolicy lędźwiowo – krzyżowej, dołem brzucha. Z tymi dolegliwościami ubezpieczona zgłaszała

się do lekarza rodzinnego.

Objawy te były już symptomami choroby nowotworowej. Biorąc pod uwagę fakt,

iż ubezpieczona w 2011r. była na urlopie bezpłatnym z powodu nieradzenia sobie

z obowiązkami w pracy, no co ogromny wpływ miał jej stan zdrowia, to można przyjąć,

iż nie była do niej zdolna.

Realne było również istnienie mięsaka w 2009r., który rozwijał się w podłożu mięśniaka gładkokomórkowego i nie został radykalnie usunięty. Powiększanie się guza

w szyjce może odpowiadać za problemy z oddawaniem moczu, z którymi badana zgłaszała się do lekarza rodzinnego.

Dowód: opinia biegłego sądowego specjalisty chorób kobiecych i położnictwa lek.med. A. N., opinia uzupełniająca k.95 – 98 akt i k.114 akt.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art.70 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013r., poz.1440) wdowa ma prawo

do renty rodzinnej, jeżeli:

1. w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy,

2. wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole – 18 lat życia lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy uprawnionym

do renty rodzinnej.

Stosownie do ust.2 tego przepisu prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w art.70 ust.1 pkt 2.

Bezspornym jest, że ubezpieczona I. A. zarówno w dniu śmierci męża S., tj. (...). jak i w ciągu 5 lat od tej daty nie osiągnęła wieku 50 lat, nie wychowuje aktualnie dzieci o jakich mowa w art.70 ust.1 pkt 2, gdy córka ubezpieczonej

M. A. 18 rok życia ukończyła w dniu (...). i wreszcie w ciągu 5 lat

od zaprzestania wychowywania M. A., czyli do dnia (...) (5 lat od ukończenia przez córkę 18 roku życia) ubezpieczona nie osiągnęła wieku 50 lat, bo wiek taki ukończyła dopiero w dniu (...).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczona jest osobą co najmniej częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art.12.ust.3 ustawy

o emeryturach i rentach... (zgodnie z tym przepisem częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej

z poziomem posiadanych kwalifikacji) i czy niezdolność ta powstała w ciągu 5 lat od dnia śmierci męża, to jest do dnia (...), bądź też w ciągu 5 lat od zaprzestania wychowywania córki M., to jest do dnia (...). Pozytywne ustalenie

tej okoliczności uzasadniałoby bowiem przyznanie ubezpieczonej prawa do renty rodzinnej na podstawie cytowanego wcześniej art.70 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach... .

Zdaniem Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe pozwala

na przyjęcie, iż ubezpieczona z przyczyn onkologiczno - ginekologicznych była

już częściowo niezdolna do pracy przed dniem (...). i niezdolność ta istnieje nieprzerwanie do dnia(...).

Ustalając powyższe Sąd oparł się na opiniach biegłych sądowych specjalistów:

onkologa dr n.med. S. S. (1) oraz chorób kobiecych i położnictwa lek.med. A. N., które to opinie Sąd generalnie podzielił, gdy zostały one wydane w oparciu

o fachową wiedzę, po przeanalizowaniu historii choroby ubezpieczonej, jej przebadaniu, zostały przekonywująco i logicznie uzasadnione. Stąd Sąd uznał je za miarodajne w ocenie stanu zdrowia wymienionej dodatkowo, gdy były one ze sobą zasadniczo zgodne.

Początkiem niezdolności do pracy w chorobie nowotworowej, jaka została ostatecznie stwierdzona u ubezpieczonej, jest pojawienie się dolegliwości, które uniemożliwiają pracę.

Jak wskazali biegli, w przypadku ubezpieczonej data 01.05.2013r. nie jest datą potwierdzenia histopatologicznego ani też pierwszych objawów choroby, gdy pierwsze objawy raka gruczołowego, który rozwija się stosunkowo długo, takie jak: obfite miesiączki, plamienia, krwawienia niecykliczne, pobolewania dołem brzucha, pobolewania okolicy krzyżowej

(z powodu których ubezpieczona leczyła się u lekarza rodzinnego), pojawiły

się u ubezpieczonej już w grudniu 2009r. Wtedy też ubezpieczona po raz pierwszy była niezdolna do pracy z powodu tych dolegliwości i hospitalizacji. Następnie również w 2011r. ubezpieczona nie była zdolna do pracy, gdy ze względu na stan zdrowia, który znacznie utrudniał jej wykonywanie pracy, przebywała na urlopie bezpłatnym.

Jak dalej wskazali biegli, realne było również istnienie u ubezpieczonej mięsaka

w 2009r., który rozwijał się w podłożu mięśniaka gładkokomórkowego i nie został radykalnie usunięty. Powiększanie się guza w szyjce mogło odpowiadać za problemy z oddawaniem moczu, z którymi ubezpieczona zgłaszała się do lekarza rodzinnego.

Wobec dwóch zasadniczo zgodnych ze sobą opinii biegłych sądowych jw. Sąd nie podzielił opinii biegłego specjalisty onkologa – radiologa dr n.med. B. P. jako pojedynczej, odmiennej i stąd, zdaniem Sądu, nie przekonywującej w sprawie.

Mając na uwadze powyższe Sąd nie uwzględnił zastrzeżeń organu rentowego

do podzielonych przez Sąd opinii biegłych sądowych, gdy sprowadzały się one jedynie

do odmiennej od tych biegłych oceny stanu zdrowia.

W takiej sytuacji, wobec wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy niezbędnych dla jej rozstrzygnięcia, Sąd oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ginekologa.

Skoro ubezpieczona jest osobą częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art.12 ust.3 ustawy o emeryturach i rentach... i niezdolność ta powstała w ciągu 5 lat

od zaprzestania wychowywania córki M. A., to przysługuje jej prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu.

Zajmując takie stanowisko Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c., kierując się cytowanym

na wstępie art.70 w związku z art.12 ust.3 ustawy o emeryturach i rentach... przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu od dnia(...). to jest

od miesiąca zgłoszenia wniosku (zgodnie z art.129 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach...), do dnia (...)

Sędzia